

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

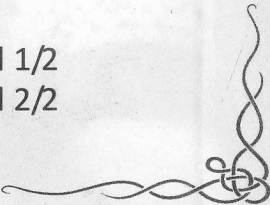
Alexandre Dumas
Războiul femeilor

Alexandre Dumas

Războiul femeilor vol 1/2

Războiul femeilor vol 2/2

Alexandre Dumas

Războiul femeilor

Autor: Alexandre Dumas
Titlu original: La guerre de femmes 2/2
Titlu: Războiul femeilor vol 2/2
Editor Dexon Office, București
Ediție completată și revizuită
Redactare și adaptare: Sterpu Mihaela

© by Dexon Office, 2018
Toate drepturile pentru această versiune aparțin Dexon Office
Informații, comenzi ramburs
Email dexonoffice@gmail.com
www.aldopress.ro
ISBN 978-973-701-684-3

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUMAS, ALEXANDRE, TATĂL

Războiul femeilor / Alexandre Dumas. - București :
Dexon, 2017
2 vol.
ISBN 978-973-701-682-9
Vol. 2. - 2017. - ISBN 978-973-701-684-3

821.133.1

Partea a treia

Vicontesa de Cambes

Capitolul 1

După două zile ajunseră în apropiere de Bordeaux: trebuia să se stabilească, pînă la urmă, cum să se intre în oraș. Ducii, cu armata lor, se găseau la o depărtare de vreo zece leghe; se putea încerca, tot așa de bine, să se intre pașnic sau cu forța. Important era de știut cum era mai bine: să poruncești orașului sau să te supui parlamentului. Doamna prințesă își adună consiliul care se compunea din doamna de Tourville, Claire, doamnele sale de onoare, și din Lenet. Doamna de Tourville, care își cunoștea adversarul, insistase foarte mult ca el să nu ia parte la consiliu, ținând seama că era vorba de un război al femeilor, în care bărbații nu erau folosiți decât ca să lupte. Dar doamna prințesă declară că, întrucât Lenet îi fusese impus de prințul, soțul său, nu putea să-l înlăture din consfătuirea aceasta, în care, de altfel, prezența lui n-ar fi avut nicio importanță, având în vedere că, așa cum se stabilise de la început, n-avea decât să vorbească oricât, căci tot n-avea să fie luat în seamă.

Prevederea doamnei de Tourville nu era inutilă; ea folosise ultimele două zile de drum ca s-o convingă pe doamna prințesă să accepte ideile războinice spre care ea era, de altfel, foarte înclinată, iar acum se temea ca Lenet să nu-i distrugă întregul eșafodaj pe care îl ridicase cu atâta trudă.

În sfârșit, după ce consiliul se întruni, doamna de Tourville își expuse planul: să-i aducă în taină pe duci și armata lor; să se procure, cu forța sau prin buna înțelegere un anumit număr de bărci și să se intre în Bordeaux în avalul fluviului în strigăte de: Cu noi, Bordeaux! Trăiască Condé! Fără Mazarin!

În felul acesta intrarea doamnei prințese s-ar fi transformat într-o intrare triumfală, iar doamna de Tourville revenea astfel, pe o cale ocolită la faimosul ei proiect de a lua Bordeauxul cu asalt și de a o speria pe regină cu o armată a cărei încercare ar fi fost dovada unei strălucite îndemănări.

Lenet aproba mereu dând din cap, întrerupând-o pe doamna de Tourville prin exclamații admirative, apoi, când ea sfârși cu expunerea planului, adăugă:

— Minunat, doamnă, acum, binevoii să rezumați.

— Foarte simplu și se poate face în două cuvinte, spuse doamna triumfătoare, animându-se de propria sa povestire. În mijlocul grindinei de gloanțe, a sunetului clopotelor, a strigătelor de furie sau de dragoste din partea populației, vor fi văzute niște femei plâpânde urmărind cu toată îndrăzneala generoasa lor misiune; se va vedea un copil în brațele mamei sale implorând protecția parlamentului. Acest spectacol impresionant nu va întârzia să înmoaie și inimile cele mai neîmblânzite. În felul acesta vom învinge, jumătate prin forță, jumătate prin dreptatea cauzei noastre: ceea ce cred că este și scopul Alteței Sale, doamna prințesă.

Rezumatul avu mai mult efect decât discursul însuși: doamna prințesă aplaudă; Claire, pe care dorința de a fi numită parlamentar pentru insula Saint-Georges, o anima tot mai mult, aplaudă și ea, căpitanul, comandantul gărzii, a cărui misiune era să caute lovituri de sabie, aplaudă, de asemenea, în sfârșit, Lenet făcu mai mult decât să aplaude, el se îndreptă spre doamna de Tourville și luându-i mâna i-o strânse cu respect și sensibilitate.

— Doamnă, dacă n-aș fi cunoscut cât de mare este prudența dumneavoastră, cât de adânc cunoașteți toate, din instinct sau din studii, nu-mi dau seama, dar asta n-are nicio importanță, în marea problemă civilă și militară care ne preocupă, m-aș fi convins acum și m-aș fi înclinat până la pământ în fața celei mai utile dintre sfatuitoarele pe care Alteța Sa le-ar fi putut găsi vreodată...

— Nu-i așa, Lenet? spuse prințesa, nu-i așa că este un lucru foarte reușit? Aceasta este și părerea mea. Haideți repede! Vialas! să i se pună domnului duce d'Enghien casca, armura și sabia mică pe care i le-am comandat.

— Da. Grăbește-te, Vialas! Dar mai întâi un singur cuvânt, dacă vrei, doamnă, spuse Lenet, în timp ce doamna de Tourville, care la început se umflase în pene de mândrie, începuse să se întristeze, observând subtilitățile lui Lenet împotriva ei.

— Ei, bine! spuse prințesa, spuneți, ce mai e?

— Nimic, doamnă, absolut nimic, căci niciodată nu s-a prezentat un lucru mai în armonie cu caracterul unei prințese auguste cum sunteți dumneavoastră, iar un asemenea aviz nu putea veni decât dintr-o casă ca a dumneavoastră.

La aceste cuvinte, doamna de Tourville se umflă din nou în pene, iar pe figura prințesei, care începuse să-și încrețească sprâncenele, reapăru un zâmbet:

— Însă, doamnă, continuă Lenet, a cărui privire urmărea efectul teribil al acestui „Însă” pe figura rivalei lui declarate, adoptând acest plan, singurul convenabil, n-aș spune numai fără aversiune, dar chiar cu entuziasm, i-aș propune o ușoară modificare.

Doamna de Tourville făcu stângă-mprejur, țepăună, uscată și gata de apărare. Sprâncenele doamnei prințese începură să se încrunte.

Lenet se înclină și făcu un semn cu mâna indicând că cerea permisiunea de a continua.

— Sunetele clopotelor, strigătele de dragoste ale populației mă copleșesc de pe acum de o bucurie pentru care nu găsesc cuvinte de exprimare. Dar nu sunt tot atât de liniștit pe cât aș voi să fiu asupra grindinei de gloanțe de care a vorbit doamna.

Doamna de Tourville își îndreptă corpul, provocatoare. Lenet se înclină și mai mult și continuă scăzând vocea cu un semiton.

— Desigur că este frumos să vezi o femeie și un copil, calmi, în mijlocul acestui uragan care de obicei îi înfricoșează chiar pe bărbați. Dar m-aș teme ca vreunul din gloanțele acestea, care lovesc orbește după obiceiul lucrurilor brutale și fără judecată, să nu-i dea câștig de cauză domnului de Mazarin împotriva noastră și să nu ne strice planul care, de altfel, este atât de minunat. Eu sunt de părere, așa cum a spus cu atâta elocință doamna de Tourville, să-l vedem pe tânărul prinț și pe augusta lui mamă croindu-și drum până la parlament, folosind rugămintea, nu puterea armelor. Cred, în sfârșit, că ar fi mult mai frumos să îmblânzești astfel sufletele cele mai aspre, decât să se învingă în alt mod inimile cele mai dure. Cred, de asemenea, că unul din cele două mijloace oferă infinit mai multe șanse decât altul și că scopul doamnei prințese este, înainte de orice, de a intra în Bordeaux. Or, zic eu, nimic nu este mai puțin sigur decât intrarea aceasta, dacă angajăm o luptă...

— Veți vedea, spuse acru doamna de Tourville, că domnul, după obiceiul său, va dărâma planul meu, piatră cu piatră, propunând ușurel planul său în locul planului meu.

— Eu? strigă Lenet, în timp ce prințesa, cu un surâs și cu o privire, o liniștea pe doamna de Tourville, eu? cel mai fidel dintre admiratorii dumneavoastră? Nu, de o mie de ori nu! Știu, însă, că a intrat în oraș venind dinspre Blaye un ofițer al Majestății Sale numit domnul Dalvimar, cu misiunea de a ridica împotriva Alteței Sale poporul și pe jurați. Și spun că, dacă domnul de Mazarin poate termina războiul dintr-o lovitură, o va face: iată de ce mă tem de grindina de gloanțe de care vorbea adineauri doamna de Tourville și, printre ele, mai ales de gloanțele trase la întâmplare.

Această ultimă cuvântare a lui Lenet păru că-i dă de gândit prințesei.

— Dumneata, domnule Lenet, întotdeauna le știi pe toate, vorbi, tremurând, doamna de Tourville.

— O acțiune bună, foarte fierbinte ar fi fost totuși bine venită, spuse căpitanul, comandantul gărzii, făcând pași de parcă ar fi fost într-o sala de scrimă, bătrân soldat încrezător în ideile de forță și care spera să se evidențieze în caz de luptă.

Lenet îi strivi piciorul, privindu-l cu cel mai binevoitor surâs.

— Desigur, căpitane, dar îți dai seama că domnul duce d'Enghien este necesar cauzei noastre și că, dacă ar muri sau ar fi prins, adevăratul generalisim al armatei prinților ar fi mort sau prizonier?

Căpitanul comandant al gărzii, care știa că titlul pompos de generalisim acordat în aparență unui prinț de șapte ani făcea, în realitate, din el primul brigadier al armatei, înțelese prostia pe care o făcuse și, renunțând la propunerea sa, sprijini călduros părerea lui Lenet.

Între timp, doamna de Tourville se apropiase de prințesă și-i spuse ceva la ureche. Lenet înțelese că avea de susținut o nouă luptă. Într-adevăr, prințesa întorcându-se spre el spuse cu umor:

— Nu este puțin curios că se desființează cu atâta patimă ce era atât de bine făcut?

— Alteța Voastră este în eroare, spuse Lenet. Niciodată n-am pus patimă în sfaturile pe care am avut onoarea să i le dau, iar dacă îl desființez, este ca să-l refac din nou. Dacă, în ciuda motivelor pe care am avut onoarea să i le supun Alteței Voastre, Alteța Voastră persistă în ideea de a se lăsa ucisă cu domnul, fiul său, este stăpână să o facă, iar noi vom cădea alături de ea: acesta este un lucru ușor de îndeplinit, primul valet din suita dumneavoastră sau cea din urmă secătură din oraș ar putea face la fel. Însă dacă am vrea să reușim în ciuda lui Mazarin, în ciuda reginei, în ciuda parlamentelor, în ciuda domnișoarei Nanon de Lartigues, în sfârșit, în ciuda tuturor ghinioanelor care sunt nedespărțite de slăbiciunile la care suntem aduși, iată, ce cred, că ne mai rămâne de făcut.

— Domnule, strigă cu autoritate doamna de Tourville, prinzând din zbor ultima frază a lui Lenet, domnule, nu există slăbiciune acolo unde se găsește numele de Condé, pe de o parte, și două mii de soldați dintre cei care au luptat la Rocroi, la Nordlingen și la Lens, pe de altă parte, și dacă în ciuda acestor fapte mai este totuși vreo slăbiciune, suntem definitiv pierduți, iar nu planul dumneavoastră, oricât de minunat ar fi, ar putea să ne salveze.

— Am citit, doamnă, răspuse cu calm Lenet, savurând dinainte efectul pe care avea să-l producă asupra prințesei, atentă fără să vrea, am citit că văduva unuia dintre cei mai iluștri romani din timpul lui Tiberiu, generoasa Agripina, căreia persecuția îi răpise pe Germanicus, soțul său,

prințesă care ar fi putut ridica o întreagă armată palpitând la amintirea generalului mort, a preferat să se întoarcă singură la Brindes, traversând Pulla și Campania îmbrăcată în doliu și ținând câte un copil în fiecare mână. Și a mers așa, palidă, cu ochii roșii de lacrimi, cu capul plecat, în timp ce copiii hohoteau de plâns și implorau din priviri... Și atunci toți cei care au văzut-o, și fuseseră peste două milioane între Brindes și Roma, izbucniră în lacrimi și nemaicontenind cu blestemele, izbucniră în amenințări, încât cauza acestei femei fu câștigată nu numai în fața Romei, dar chiar în fața Italiei întregi; nu numai față de contemporanii săi, dar și față de posteritate: căci ea nu întâlni o singură opoziție lacrimilor și gemetelor sale, în timp ce lăncile ar fi văzut opunându-li-se sulitele și spadele. Cred că este o mare asemănare între Alteța Sa și Agripina, între domnul Prince și Germanicus, în sfârșit între Pisone, ministrul persecutor și otrăvitor și domnul de Mazarin. Or, fiind această asemănare, situația fiind aceeași, cer ca și comportarea să fie aceeași, căci, după părerea mea, ceea ce a reușit într-o epocă nu se poate să nu reușească în alta...

Un surâs aprobator lumină figura prințesei și-i asigură lui Lenet victoria cuvântării. Doamna de Tourville se retrase într-un colț al camerei, acoperindu-și capul cu un voal, ca o statuie antică. Doamna de Cambes, care găsisese un amic în Lenet, îi întoarse sprijinul pe care și el i-l dăduse și dădu aprobativ din cap; căpitanul plângea ca un tribun militar, iar ducele d'Enghien strigă:

— Mamă, ai să mă ții de mână și ai să mă îmbraci în doliu?

— Da, copilul meu, răspuse prințesa. Știi, Lenet, că am avut întotdeauna intenția să mă prezint bordelezilor îmbrăcată în negru...

— Cu atât mai mult cu cât negrul îi vine foarte bine Alteței Voastre, adăugă doamna de Cambes.

— Șt! draga mea, spuse prințesa, doamna de Tourville o s-o strige pretutindeni, chiar dacă ați fi spus-o în șoaptă.

Astfel, programul intrării în Bordeaux fu stabilit conform propunerii făcute de Lenet. Doamnele din suită primiră ordin să se pregătească. Tânărul prinț fu îmbrăcat într-un costum dintr-o stofă albă împodobită cu ceaprazuri negre și argintii, cu o pălărie acoperită cu pene negre și albe.

Prințesa afectând o mare parte din simplitate, ca să semene cu Agripina, pe care voise s-o ia de model în toate privințele, se îmbracă în negru fără nicio bijuterie.

Lenet, organizatorul serbării, se depășea pentru ca serbarea să fie splendidă. Casa în care locuia, într-un orașel situat la vreo două leghe de Bordeaux, era în permanență plină de partizani ai doamnei prințese care,

înainte de a o vedea îndreptându-se spre Bordeaux, voiau să știe care fel de intrare i-ar fi plăcut mai mult. Ca un director de teatru modern, Lenet le indica florile, aclamațiile și clopotele; apoi, voind să-i facă plăcere și războinicei doamne de Tourville, îi propuse câteva salve de tun.

A doua zi, 31 mai, prințesa porni, la invitația parlamentului. Un oarecare Lavie, avocat general pe lângă parlament și partizan înfocat al domnului de Mazarin, închisese porțile cu o zi mai înainte pentru ca prințesa să nu poată fi primită dacă s-ar fi prezentat. Însă, pe de altă parte, acționaseră și partizanii familiei de Condé și chiar în dimineața acestei zile, populația, îndemnată de ei, se adunase în strigăte de „Trăiască doamna prințesă!” „Trăiască domnul duce d’Enghien!” și sfărâmă porțile cu topoarele, în așa fel încât, în cele din urmă, nimic nu se mai opuse acestei faimoase intrări care lua astfel un caracter triumfal. Pe lângă acestea, observatorii ar fi putut regăsi în cele două evenimente inspirația șefilor celor două partide care împărțeau orașul în două tabere, căci Lavie primea instrucțiunile direct de la ducele d’Epernon, iar instigatorii poporului erau sfătuiți de Lenet.

Abia depășise prințesa poarta cetății, că scena pregătită de multă vreme avu loc în proporții gigantice. Salutul militar fu dat de vasele din port, iar tunurile din oraș le dădură răspunsul. Flori se aruncau de la ferestre sau erau pe străzi împletite în ghirlande, așa că drumul se acoperise, iar aerul se parfumă de mirosul lor. Aclamațiile erau scoase de treizeci de mii de zeloși de toate vârstele și de ambele sexe, care își simțeau entuziasmul accentuându-se din afecțiunea pe care le-o inspira doamna prințesă și din ura pe care i-o purtau lui Mazarin...

Micul duce d’Enghien fu cel mai abil actor dintre toate personajele acestei scene. Doamna prințesă renunțase să-l mai țină de mână, de teamă să nu-l obosească sau să nu fie îngropat în mulțimea florilor, așa că era purtat în brațe de gentilomul său; în felul acesta avînd mâinile libere trimitea bezele în dreapta și în stînga și saluta grațios cu pălăria cu pene.

Bordelezii se amețesc ușor; femeile căzuseră într-o adorație frenetică față de acest frumos copil care plîngea atât de drăgălaș, magistrații se emoționaseră la cuvintele micului orator care spunea: „Domnilor, serviți-mi de tată, pentru că domnul cardinal mi l-a luat pe al meu”.

Zadarnic partizanii ministrului voră să încerce o opoziție; pumnii, pietrele și chiar halebardele le impuseră prudență, așa că trebuiră să se resemneze și să lase câmp liber triumfătorilor.

Deși palidă și gravă, mergea în spatele prințesei, doamna de Cambes atrăgea partea ei de priviri. Ea nu se gândea la atâta glorie, fără să se întristeze în suflet la idea că poate succesul de azi ar fi făcut să se uite

hotărârea luată în ajun. Așa că se afla pe drumul acesta, înghesuită de admiratori, strivită de lume, inundată de flori și de mîngâieri respectuoase, tremurând să nu fie purtată în triumf, când câteva țipete începură să amenințe pe doamna prințesă, pe ducele d’Enghien și suita acestora. Atunci îl zări pe Lenet, care, văzând-o atît de încurcată, îi întinse mâna ca să o ajute să intre într-o caleașcă, dar ea îi spuse, răspunzând propriului său gînd:

— Ah! dumneavoastră, domnule Lenet, sunteți un om fericit că puteți să vă impuneți părerile în toate împrejurările și să le vedeți puse în aplicare. E adevărat că sunt bune, adăugă ea, și că se reușește cu ele.

— Mi se pare, doamnă, răspunse Lenet, că n-aveți de ce să vă plângeți, singura pe care ați emis-o a fost adoptată.

— Cum adică?

— Nu s-a convenit că veți încerca să obțineți pentru noi insula Saint-Georges?

— Da, dar când o să mi se permită să pornesc acțiunea?

— Și de mâine, dacă îmi promiteți că n-o să dați greș.

— Fiți liniștit, mi-e chiar tare teamă că o să vi se îndeplinească intențiile.

— Cu atît mai bine.

— Nu vă înțeleg.

— Avem nevoie să întâmpinăm rezistență în insula Saint-Georges pentru a obține de la bordelezi pe duci și armata lor care, trebuie s-o spun, deși părerea mea se apropie în această privință de doamna de Tourville, îmi par foarte necesari în situația în care ne găsim în momentul de față.

— Desigur, spuse Claire, însă, deși nu mă pricep la război, ca doamna de Tourville, mi se pare că nu se atacă o fortăreață înainte de a fi somată.

— Este perfect adevărat.

— Așadar se va trimite un parlamentar în insula Saint-Georges?

— Fără îndoială.

— Ei bine! cer ca eu să fiu acel parlamentar.

Lenet surprins holbă ochii.

— Dumneavoastră? Dar ce, toate doamnele noastre au devenit amazoane?

— Îngăduiți-mi această fantezie, dragă domnule Lenet.

— Aveți dreptate. Cel mai rău lucru care vi s-ar putea întâmpla ar fi să luați Saint-Georges.

— Prin urmare s-a făcut?

— Da.

— Dar promiteți-mi un lucru.

— Care anume?